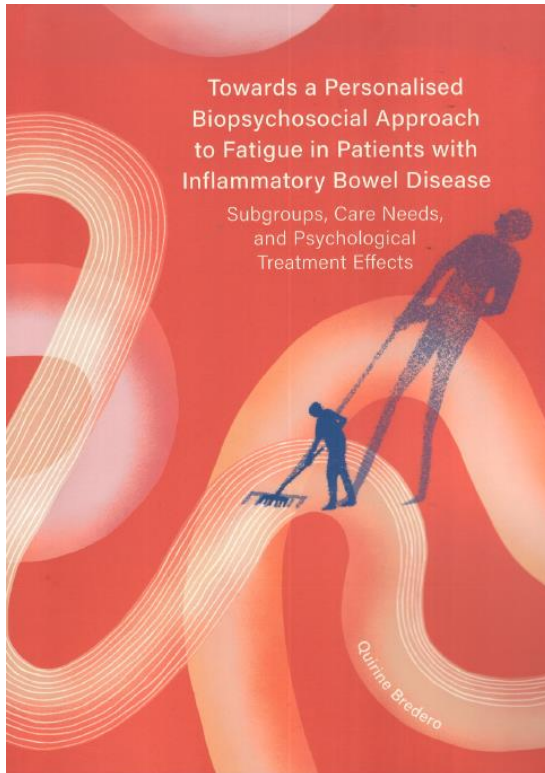

Samenvatting van het proefschrift

Q.M. Bredero

"Towards a Personalised Biopsychosocial Approach to Fatigue in Patients with Inflammatory Bowel Disease: Subgroups, Care Needs, and Psychosocial Treatment Effects"

Promotiedatum: 12 november 2025

Universiteit: Rijksuniversiteit Groningen

Promotores:

Dr. M.J. Schroevers

Prof. dr. G. Dijkstra

Prof. dr. J. Fleer

Vermoeidheid is één van de meest ingrijpende klachten bij mensen met een inflammatoire darmziekte zoals de ziekte van Crohn of colitis ulcerosa (IBD), vooral wanneer de ontstekingen onder controle zijn. De impact op dagelijks functioneren, psychisch welzijn en kwaliteit van leven is groot, terwijl de klacht in de zorg nog te weinig aandacht krijgt. In dit proefschrift werd onderzocht hoe patiënten met IBD beter geholpen kunnen worden bij aanhoudende vermoeidheid.

Een deel van het onderzoek richtte zich op de effectiviteit van mindfulness-based cognitieve therapie (MBCT). Deze behandeling hielp ongeveer een derde van de patiënten om hun vermoeidheid te verminderen, met effecten die maandenlang aanhielden. Tegelijkertijd viel op dat veel patiënten niet aan de therapie wilden deelnemen, bijvoorbeeld omdat ze geen behoefte hadden aan zorg. Daarom werd ook onderzocht waarom mensen met IBD wel of juist geen hulp zoeken voor vermoeidheid. Patiënten bleken allerlei ideeën te hebben over vermoeidheid, de beschikbare zorg en de rol van zorgverleners, die hun bereidheid om zorg te zoeken beïnvloedde. Het werd duidelijk dat goede informatievoorziening en een ondersteunende zorgverlener cruciaal zijn om zorg te zoeken of aan te nemen. Tot slot werd gekeken naar verschillende typen vermoeide IBD-patiënten. Vermoeidheid blijkt namelijk vaak samen te gaan met diverse andere klachten zoals buikpijn, stress, slaapproblemen of somberheid. De resultaten laten zien

dat vermoeidheid een complex probleem is dat niet alleen voortkomt uit lichamelijke factoren zoals ontstekingen, maar ook samenhangt met psychologische en sociale aspecten. Dit verschilt per patiënt. Er bestaat dus geen 'one-size-fits-all' aanpak.

Het proefschrift pleit voor persoonsgerichte zorg die rekening houdt met de diversiteit aan klachten die kunnen samenhangen met vermoeidheid, en de verschillende ervaringen en wensen van patiënten. Betere zorg voor vermoeidheid bij IBD is mogelijk – mits we breder kijken dan de ontsteking alleen en echt luisteren naar de patiënt.